

کزارش پژوهشی

مطالعه موردی اختلاف مجلس شورای اسلامی و
شورای نگهبان در ابطه با تبصره ۳ احتجت به ماده
۳۵۳ قانون آمین دادسی کیفری
(نمایش محتوای حکمات علی و اسامی متحان قبل از قطیعت حکم)

کد پژوهشی: ۱۱۱ ۱۳۹۷ ۲

کزارش پژوهشی داشنامه‌های حقوقی مجلد سه

میدان انقلاب، خیابان وحدت نظری، بین خیابان فخر رازی و ۱۲ فروردین، پلاک ۸۱
تلفن: ۰۲۱-۶۳۸۷۷۱۰۲ | نمبر: ۰۶۳۸۷۷۱۰۲ | www.Lawpedia.ir | research@lawpedia.ir

مطالعه موردنی اختلاف مجلس شورای اسلامی و شورای گنبدیان در

رابطه با بصره ۳ احراقی به ماده ۳۵۳ قانون آینین دادرسی کیفری

(اشاره محتوایی محکمات علنی و اسمی متهمان قبل از قطعیت حکم)

ویراست اول ۱۳۹۷/۰۲/۰۷

عنوان: مطالعه موردی اختلاف مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در
رابطه با تبصره ۳ الحاقی به ماده ۳۵۳ قانون آیین‌دادرسی کیفری
(انتشار محتوای محاکمات علنی و اسامی متهمان قبل از قطعیت حکم)

- مقدمه
- توصیف قضیه
- تحلیل قضیه
- نتیجه‌گیری و پیشنهاد

تهییه کنندگان: مرکز پژوهش دانشنامه‌های حقوقی علامه

تاریخ تهییه: ۱۳۹۷/۲/۷

تعداد صفحات: ۲۵ صفحه

مجری پروژه: محمد درویش زاده کاخکی

تصویب کنندگان: گروه مشاوران علمی

فهرست

۷	مقدمه:
۱۱	فصل اول: توصیف قضیه.....
۱۵	فصل دوم: تحلیل قضیه.....
۱۵	نکته بنیادین: سطحی نگری و شتابزدگی در ارزیابی و اصلاح قوانین ...
۱۵	الف- سطحی نگری در تفسیر و ارزیابی قوانین.....
۱۶	ب - شتابزدگی در اصلاح و تغییر قوانین.....
۱۷	نکات فرعی:.....
۱۷	الف- سطحی نگری مقام عالی قضایی در ادعای خلاً قانونی:.....
۱۹	ب- سطحی نگری و شتابزدگی نمایندگان مجلس شورای اسلامی در پیشنهاد الحق یک تبصره به ماده ۳۵۳ قانون آیین دادرسی کیفری....
۲۲	ج- سطحی نگری شورای نگهبان در اعلام نظر در خصوص تبصره الحقی مصوب مجلس شورای اسلامی.....
۲۳	د- کمیسیون حقوقی و قضایی مجمع تشخیص مصلحت نظام در اعلام نظر برای حل اختلاف بین مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان.....
۲۵	فصل سوم: نتیجه گیری و پیشنهادات.....

مقدمه:

انتشار اسامی محاکمان و متهمان پرونده‌های اقتصادی کلان، موضوع تبصره ماده ۳۶ قانون مجازات اسلامی، مصوب سال ۱۳۹۲ از موضوعات بحث برانگیز و چالشی در حوزه حقوق داخلی ایران است. نمود خارجی این بحث در سخنان سخنگوی محترم قوه قضائیه در تاریخ‌های ۱۳۹۵/۱۰/۱۵ و آذر ماه ۱۳۹۶ مشهود است. مطابق اصل ۱۶۵ قانون اساسی مقرر داشته: «محاکمات، علنی انجام می‌شود و حضور افراد بلامانع است مگر آن که به تشخیص دادگاه، علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد یا در دعاوى خصوصى طرفين دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.» و از طرف ديگر ماده ۳۵۳ ق.آ.د.ک مقرر داشته: «انتشار جريان رسيدگي و گزارش پرونده که متضمن بيان مشخصات شاكى و متهم و هويت فردی یا موقعیت اداری و اجتماعی آنان نباشد، در رسانه‌ها مجاز است. بيان مفاد حکم قطعی و مشخصات محکوم علیه فقط در موارد مقرر در قانون امکانپذیر است. تخلف از مفاد این ماده در حکم افتراء است.

تبصره ۱ - هرگونه عکسبرداری یا تصویربرداری یا ضبط صدا از جلسه دادگاه ممنوع است. اما رئیس دادگاه می‌تواند دستور دهد تمام یا بخشی از محاکمات تحت نظارت او به صورت صوتی یا تصویری ضبط شود.

تبصره ۲- انتشار جریان رسیدگی و گزارش پرونده در محاکمات علنی که متنضم بیان مشخصات شاکی و متهم است، در صورتیکه به علی از قبیل خدشه دارشدن وجود جمعی و یا حفظ نظم عمومی جامعه، ضرورت یابد، به درخواست دادستان کل کشور و موافقت رئیس قوه قضائیه امکان‌پذیر است.»

حساسیت و اهمیت مسئله و لزوم پاسخگویی صريح و شفاف به افکار عمومی جامعه، مسئولان قضایی کشور را بر آن داشت تا در خصوص اطلاع‌رسانی از پرونده‌های کیفری موضوع تبصره ماده ۳۶ ق.م.ا وجود خلاً قانونی را مکرر مطرح نمایند. به دنبال این اعلام‌های مکرر، نمایندگان مجلس شورای اسلامی پیشنهاد الحاق یک تبصره به ماده ۳۵۳ ق.آ.د.ک را در قالب طرح ارائه کردند.

تصویب مذکور در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۷/۳۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. اما مطابق نظر مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۷ شورای نگهبان مغایر با اصل ۱۶۵ قانون اساسی تشخیص داده شد. ولی مجلس شورای اسلامی با عدم تمکین از نظریه شورای نگهبان، به تصویب خود اصرار نمود و موضوع برای حل اختلاف به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

تحقیق حاضر به بررسی اختلاف و عدم توافق بین مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در خصوص موضوع فوق می‌پردازد.

این تحقیق به سفارش وزارت دادگستری انجام شده و شامل بخش‌های زیر است.

فصل اول- توصیف قضیه

فصل دوم- تحلیل قضیه

فصل سوم- نتیجه‌گیری و پیشنهاد